

Ishaja vsak dan jutraj rasven v ponedeljek in danvih po praznikih. — Posamezna številka Din 1.—, mesečna naročnina Din 20.—, za tujino Din 30.—, Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. — Oglas po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68, Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, telefon 29-60, V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 3

Ljubljana, nedelja, dne 4. januarja 1931

Leto II.

† Maršal Joseph Césaire Joffre

Pariz, 3. januarja. Maršal Cezar Joffre je davi ob 8.23 preminul.

Zadnji hipi velikega vojskovodje.

Pariz, 3. januarja. d. Davi ob 7. uri so spoznali zdravniki, da se bliža velikemu bolniku konec njegovih muk in da bo morbiti že čez par minut sledila smrt. Zato so bili telefonično obveščeni člani maršalove rodbine, njegovi prijatelji, kakor tudi častniki njegovega štaba. Ob 7.30 so se zbrali ob bolniški postelji maršalova soproga, njegov zet, njegova snaba, kakor tudi več častnikov njegovega štaba. Poklicani duhovnik je bolniku podelil odvezo. Ko je ob 8.23 eden izmed zdravnikov potipal žilo in je duhovnik opazoval bitje srca, sta oba ugotovila maršalovo smrt.

Zdravniki so že od polnoči pričakovali od trenutka do trenutka, da izdihne. Maršalovo stanje je slabelo od minute do minute, utripanje srca je bilo že komaj čutno, za nekaj trenutkov je skoraj prestalo, se za malenkost ojačilo in nato prenehalo. Tako je tik pred 8.30 zaključil stari vojskovodja borbo s smrtjo, ki je trajala preko 40 ur.

O smrti maršala Joffre-a so takoj obvestili predsednika republike Doumerguea. Čim je Doumergue izvedel za žalostno novico, je nemudoma z avtomobilom odhitel v sanatorij, kamor je prispel nekaj po 9. uri. Predsednik francoske republike je pozevil vdovo velikega pokojnika in ji izrazil svoje globoko sožalje kot tudi sožalje vse Francije. Nekaj minut kasneje je prispel ministrski predsednik Steeg ter je izrazil Joffre-ovi vdovi sožalje vlade. V teku dopoldneva je tudi apostolski nuncij Maglione osebno izrazil pokojnikovi vdovi svoje sožalje. Prav tako so storile tudi druge osebnosti.

Ministrski predsednik je sklical tudi že ministrski svet, da sklepa o ukrepih za slovesen pogreb maršala Joffre-a. Vlada je sklenila, da se maršal Joffre pokoplje na državne stroške, kakor je to bilo pri maršalu Fochu. Joffre-ovo truplo je bilo položeno na mrtvaški oder v kapeli vojaške šole, kjer ostane še v ponedeljek in torek. Pogreb bo v sredo jutraj. Truplo bodo prepeljali iz notredamske cerkve v Dom invalidov, kjer bo začasno položeno v grob. Končno veljavni pogreb se bo izvršil šele, ko zvedo za testamentarne odredbe, ker je maršal Joffre morebiti izrazil željo, da bi bil pokopan na svojem posestvu na deželi v Louvenciennesu pri Parizu. Pri pogrebnih slovesnostih bo v imenu vlade in v imenu francoske akademije govoril samo vojni minister Barthou.

Vest o smrti velikega vojskovodje se je z bliskovito brzino razširila po vsem Parizu. V nekaj minutah so zvedeli za žalostno novico po vsej Franciji. Ob 10. dopoldne so z javnih zgradb že plapolale zastave na pol droga, pred sanatorijem pa se je bila med tem zbrala velika masa sveta.

Globok vtis po vsej Franciji.

Pariz, 3. jan. AA. Smrt maršala Joffre-a je globoko pretresla vso Francijo. Francoški listi so izšli črno obrobljeni. Z javnih poslopij visijo zastave na pol droga in pred bolnico, kjer je umrl veliki maršal, se zbira velika množica. Truplo pokojnega so balzamirali ter ga prenesli v kapelo vojne akademije. Danes popoldne se je sestel ministrski svet, ki bo odredil podrobnosti za maršalov javni pogreb, ki bo v sredo. Krsto bodo položili na lafeto ter ga peljali v katedralo Notre Dame. Na poti se bo ustavil sprevod za eno uro pri grobu Neznane-ga vojaka, na kar bodo odpeljali truplo v Invalidski dom, kjer bo položeno v začasno grobnico, predno bo pokopano v družinski grobnici v Louvenciennesu. Vlada želi, da se izkažejo pokojnemu maršalu največje časti. Pogreb bo prav tako impozanten, kakor je bil pokojnega maršala Focha. Današnje ve-

čerbo časopisje priznava soglasno velike zasluge pokojnik in njegovo popularnost. Njegovo smrt spremljajo vsi Francozi z veliko žalostjo.

Prvi glasovi nemškega tiska.

Berlin, 3. januarja. AA. Nemško časopisje naglašja pogum in potrpežljivost pokojnega maršala Joffre-a. Nacionalistični list »Nachtausgabe« poudarja, da je umrl maršal znal dobro izrabiti pogrške načelnika

Iz življenja zmagovalca svetovne vojne

Tistega dne, ko se je končala bitka na Marni z veliko zmago, je bil Joffre že slaven mož. Francija je videla v njem svojega velikega generala, maščevalca Sedana, moža, ki je premagal pol stoletja nepremagljive Nemce — tik pred Parizom. Njegovo ime se je zasvetilo na obzorju vsega sveta in seglo celo preko strelskih jarkov. Kljub slavi velikega Hindenburga, ki je prav tiste dni prodrl v srce zadnjega Nemca, je marsikateri nemški častnik na tistem priznaval Joffru primat v komaj pričetni svetovni vojni. Takrat še nihče ni poznal napak nemškega vojnega načrta in niso se še pojavila nasprotstva v ocenjevanju marnske bitke, ki sta jo izvojevala Joffre in general Gallieni. Šele po letih so spoznali: Joffre je bil pravi zmagovalca.

Minila so leta in šli so preko njega. Sledili so mu Nivelle Petain, končno Foch, toda Joffre je ostal simbol vojaške sreče ob najtežji uri francoske zgodovine v preteklem desetletju.

Joffreova vojaška kariera.

Joffre se je rodil 12. januarja 1852. leta v Rivesaltesu v vzhodnih Pirenejih, kot sin sodarja. Družina je bila velika. Študiral je v kolegiju v Perpignanu, nato je prišel na Ecole polytechnique v Parizu, na kateri vzgajajo francoske artiljerijske in pionirske častnike. Ko je l. 1870. izbruhnila vojna z Nemčijo, je bil ravno v drugem letniku. Imenovali so ga takoj za podporočnika in ga pridružili k artiljeriji oblegane prestolice. Postal je celo poveljnik bataljona. Po vojni se je vrnil na političniko, da dovrši prekinjene študije. Pozneje je stopil kot častnik v armado ter se posvetil delu v kolonijah. Leta 1885. je bil na Formozu, nato v Tonkingu in v Sudanu. Ko so vstali Tuaregi leta 1894. blizu Timbukta oblegali neki francoski oddelek, so Joffra odposlali za rešilno ekspedicijo ogoženim tovarišem na pomoč. To svojo misijo je opravil s popolnim uspehom. Za nekaj let se je nato vrnil v domovino in kot polkovnik poveljeval petemu genijskemu polku v Versaillesu. Tik pred koncem preteklega stoletja pa se je vrnil na Madagaskar. A takrat je ostal v kolonijah le dve leti. Leta 1901. so ga imenovali za brigadnega generala in takoj nato za poveljnika artiljerijske brigade v Vincennesu. In končno še za genijskega ravnatelja pri vojnem ministrstvu. Leta 1905. je postal divizijski general in poveljnik divizije v Lille-u. Kmalu so ga premestili v Pariz, kjer je poveljeval VI. diviziji. Leta 1908. je bil imenovan za poveljnika drugega armadnega zbora v Amiens-u, dve leti nato za člana višjega vojnega sveta, in končno leto kasneje za šefa generalnega štaba ter za vrhovnega poveljnika francoske vojske v slučaju vojne.

Zmaga na Marni.

V takšnem položaju je Joffra našlo l. 1914., ko je izbruhnil vulkan svetovne vojne. Dne 7. avgusta je odpotoval na fronto. Prve bitke so bile brezuspešne. Drugače tudi ni bilo mogoče, če se upošteva silna naglica francoskih priprav in zaporedni udarci nemške armade. Bilo je treba z vsemi silami zadržati sovražno invazijo, obenem pa konsolidirati francosko vojsko tik za fronto ter jo zvezati z nastajajočo angleško fronto, ki se je razvijala proti Rokavskemu prelivu. Sprito bitke pri Charleroi je vse kazalo, da ne bo mogoče zadržati sovražnega pohoda in francoska vlada se je že pripravljala, da se preseli iz Pariza v Bordeaux. Francoska vojska se je morala umakniti do Marne.

nemškega glavnega štab generala von Moltkeja. »Deutsche Allgemeine Zeitung« pravi, da je bil maršal Joffre največji izmed nemških sovražnikov, ki je rešil zaveznike iz težkega položaja, v katerem so se nahajali v začetku svetovne vojne. List naglašja, da maršal Joffre ni bil vojaški genij, temveč da je dosegel svoj uspeh z ljubeznijo do svoje domovine in z modrostjo in previdnostjo, s katero je vodil zavezniške armade.

Nihče ni več videl možnosti, da bi človeška sila francoske vojske, ki se je umikala že tri tedne, mogla najti energije, da se obrne in postavi po robu zasledovalcu, poblazenemu zaradi zaporednih zmag.

Toda to se je zgodilo. V prvih dneh septembra leta 1914. se je razvila bitka na Marni, ki se je končala s popolno zmago Joffrovih vojska in ki je bila odločilnega pomena za vso vojno. Joffre je tiste dni izdal svoj veliki ukaz o protinapadu, v katerem je pozval slednjega moža, da se bori na svojem mestu do zadnje kaplje krvi.

General Gallieni, vojaški poveljnik Pariza, pa je z druge strani pripravil svoj nič manj genialni načrt velike protiofenzive naravnost proti sovražnemu centru. Moralna sila francoske vojske se je dvignila ob prvih uspehih. Nemške čete pod poveljstvom generala Klucka, ki bi bil moral zaobjeti Pariz, so se morale upati silnemu navalu francoske vojske, med tem pa je propadel nemški center, ki je bil poslal del svoje sile na pomoč Hindenburgu v vzhodni Prusiji. To so bili najbolj dramatični momenti svetovne vojne. Odločila je usoda svetovne vojne. Sile so se izenačile in pozicije so ostale skoraj neizpremenjene vsa nadaljnja leta. Po bitki na Marni so se nemške vojske immobilizirale v svojih jarkih. Joffreu je preostala le še naloga, da zgradi prav tako trden »zid človeških teles« vzporedno ob sovražnikovih postojankah. Ustvaril je ta »človeški zid«, kakor ga je on sam kot prvi imenoval.

Maršal Francije.

Sledile so sicer v naslednjih dveh letih še velike bitke, deloma na inicijativno vrhovnega zavezniškega vojnega sveta, toda položaji so ostali prej ko slej neizpremenjeni, kljub vsem žrtvam in naporom. In mase, ki so jih napori vojne spravile ob tla, so zamrle. Joffra, slavnega zmagovalca in maščevalca, so premeštili. Bilo je mesec decembra let 1916., po strašni tromesečni bitki ob Sommi. Vrhovno poveljništvo vojske so izročili generalu Nivelleu, njegova samesa pa so imenovali za tehničnega svetovalca vojnega sveta. Tedaj je tudi prevzel predsedstvo vrhovnega vojnega sveta velike antante. Izkazali so mu najvišje časti. Dne 26. decembra tistega leta je bil imenovan za maršala Francije. Prvikrat, odkar obstoja tretja republika, je dosegel general tako odlikovanje. Odlej se maršal Joffre ni več direktno udeleževal vojnih akcij.

Pač so ga spomlad l. 1917. poslali v Združene države s posebno misijo, ki mu je tudi uspela: z vojaškimi zastopniki Združenih držav je sklenil vojaško konvencijo. Zadnjič se je pokazal maršal Joffre na čelu svojih armad 14. julija 1919. ob veliki paradi v Parizu. Nato je še po naročilu vlade koncem leta 1919 potoval v Spanijo in naslednjega leta v Romunijo, odlej se je odtegnil javnemu delovanju in preživel svoja zadnja leta v Parizu v miru in počitku.

Joffre je bil le vojak, in je čutil, da je s končno zmago zaveznikov dopolnil svojo dolžnost. Posvetil se je svojim spominom in še pred kratkim objavil svojo knjigo, v kateri je razčistil tudi nasprotstva, ki so nastala med njim in Poincarejem. In neke v svoji knjigi, ko odgovarja Poincareju, pravi: »Zgodovina? Ne piše je Poincare: marveč narod. In ta narod se ne moti. To čutim, to vem.«

Kmalu potem je zbolel. Ni hotel, da bi svet izvedel za njegov težki zdravstveni položaj. Še-

le pred nekaj dnevi, ko so mu morali zdravniki operirati nogo in jo amputirati, je izbruhnila vest o njegovi bolezni z vso silo na dan. Ves svet se je razburil. Dolgo, vztrajno se je maršal bori s smrtjo, prav kakor s sovražnikom. Šti dve leti po bitki na Marni.

In sedaj je umrl v 79. letu svojega življenja.

Umrl je maršal Francije, veliki zmagovalca v svetovni vojni.

Slava spominu zmagovalca

Zmagovalca v veliki marnski bitki je nastopil svojo zadnjo pot. Vojskovodja, ki je kot prvi ne samo ustavil zmagovito nemško prodiranje, temveč tudi kot prvi prizadejal nemški armadi tako težak poraz, da se ni od njega nikdar več opomogla. V marnski bitki se je razušil načrt nemškega generalnega štaba in z njo je bil izvršen oni preobrat, ki je na vse zadnje prisilil Nemce, da so položili orožje. Ko je bila velika marnska zmaga izvojevana, se še ni videl ves njen dalekosežen pomen. Toda čim dalje je trajala vojna, tem jasnejše je postajalo, da je marnska bitka bila prva velika odločitev v svetovni vojni in vse poznejše analize dogodkov v svetovni vojni so se vedno ustavile na marnski bitki, ki je bila začetek preobrata v svetovni vojni. Marnsko bitko pa je izvojeval maršal Joffre in v tem je njegov trajen historičen pomen in z marnsko bitko je vstopil Joffre v svetovno zgodovino. Obenem pa se je uvrstil med one največje vojskovodje človeštva, med one velikane, ki so direktno uplivali na razvoj življenja narodov. Iz negativne perspektive se še jasneje vidi velikanska zasluga marnskega zmagovalca. Če ne bi bilo marnske zmage, če bi tudi ob Marni zmagali Nemci, potem bi se uresničil nemški načrt, padel bi Pariz in vojna bi se končala po diktatu Berlina. Niti med vojno niso nemški nacionalisti prikrivali, kaj naj bi ta zmaga pomenila. V vsej Evropi bi vladala samo ena volja, volja najbrezobzirnejšega junkerskega militarizma. 7. stoletje bi bil zaustavljen ves razvoj evropskega ljudstva, ki bi se moralo skozi več generacij boriti samo proti prepotenci zmagovalca. Danes, ko se tako mnogo govori o nasilju Versajškega miru, je dobro, če se enkrat tudi omeni ta negativno perspektiva in pokaže, kako vse drugače nasilen bi bil mir, ki bi ga diktiral železni nemški militarizem.

Mi, ki smo živeli nekoč v Avstro-Ogrski, vemo to še posebno dobro. Od leta 1848

dalje, pa še preje od Napoleonovih vojsk, se je vedno ponavljala ena in ista resnica. Kakor hitro je zmagalo habsburško orožje, takoj so bile tudi okrnjene pravice avstrijskih narodov. In kakor hitro je bilo poraženo avstrijsko orožje, že so tudi bile povečane svobode avstrijskih državljani. A prav tako je bilo s pravicami avstrijskih narodov. Vsak poraz avstrijskega orožja je dvignil nemške narode v Avstro-Ogrski, vsaka zmaga Avstrije pa je bila poraz za avstrijske nemške narode. Še veliko bolj pa se je to videlo za časa svetovne vojne.

Nemški fanatizem je ob izbruhu svetovne vojne naravnost zadivjal in ječe so se pričele polniti z našimi ljudmi. Ko pa je prišel gališki poraz, ko je prišla divna srbska zmaga in ko so se koplile težave, tedaj se je pričelo tudi svobodnejše življenje za nemške narode v Avstro-Ogrski.

Prva zarja tega novega svobodnega življenja pa je bila marnska bitka. Vera v nepremagljivost nemške armade je padla. Vera v eksaktnost nemškega načrta je izgubila in nov pogum je objel vse slovanske narode, da je blizu dan svobode. In ta pogum je vtil slovenskim narodom zmagovalec Joffre. Zato pa je njegovo ime nerisno zapisati v srcih slovanskih narodov, zato je Joffrova smrt za vse slovanske narode enako silen udarec ko za francoskega.

S prav posebno tugo pa stoji ob grobu velikega francoskega zmagovalca jugoslovanski narod, ki je dolžan maršalu Joffru še posebno zahvalo. Kajti maršal Joffre je bil tisti, ki je rešil kljub vsem ugovorom drugih zaveznikov solunsko fronto, ki je bila izhodišče našega osvobojenja. In maršal Joffre je bil tisti, ki je bil vedno odkrit prijatelj našega naroda in v dokaz tega svojega prijateljstva kmalu po osvobojenju pohitel v Beograd. Velikega prijatelja je izgubil v Joffru jugoslovanski narod in zato je njegova žalost tem iskrenejša.

Zato pa je tem večja njegova odločnost, da ohrani v največji popolnosti zavezništvo z velikim in plemenitim francoskim narodom. Smrt velikega maršala je še bolj zblazila Francijo in Jugoslavijo, ker se z njo obnavljajo vsi oni veliki in lepi spomini na dobo težkih in zmagovitih skupnih borb.

Ko se klanja jugoslovanski narod spominu velikega vojskovodje in ko se z obudovanjem spominja izrednih sposobnosti tega značajnega in plemenitega moža, izrek jugoslovanski narod svoje najiskrenejše sočutje velikemu francoskemu narodu, s katerim ga veže danes ista bol in ista žalost.

Obenem pa tudi svečano prisega, da bo v spomin na velikega maršala s še večjo vnemo delal na utrditvi francosko-jugoslovanskega prijateljstva, ki je in ostane osnova vse jugoslovanske politike.

Večna slava spominu velikega maršala Joffra!

Tajnik Društva narodov v Čile

Santiago de Chile, 3. januarja. AA. Kljub delikatnim odnosom, ki vladajo med državo Čile in Društvom narodov, je bil tajnik Drummond zelo priščno sprejet. Danes bo sprejet od predsednika. Drummond je kategorično zanimal vest, da je odstopil.

Italijanski »odgovor« na angleški apel v prid političnim preganjancem

Rim, 3. januarja. AA. Poluslužbena radio-postaja odbija obtožbe in apel, ki so ga poslali italijanski vladi angleški državljani. Apel je izšel v angleških listih in pravi o njem rimska agencija, da je popolnoma nepotreben, tendenciozen in da bi bil lahko izostal. Poluslužbena opravila pravi, da so se posebnega sodišča javne, da obtožence lahko branijo poljubno izbrani odvetniki, da obtožbo utemeljuje visoki sodni uradniki redne magistrature in da je postopek zakonit.

Fašistovski nasilje

Gorica, 3. januarja. v. V Cerknem nad Gorico so fašisti prišli kmetskega fanta Eržena, brata idrijskega kaplana. Nič hudega slutečega mladčiča so nato z avtom odpeljali dobre 3 km iz trga in ga tam do krvi pretepili. V mnenju, da nesrečnej gotovo izdihne, so pustili Eržena v cestnem jarku, sami pa so se odpeljali nazaj v trg. Mimo idoč ljudje pa so pobitega fanta našli, mu nudili prvo pomoč in ga tako rešili gotove smrti.

Po Vipavskem in po Banjški planoti krožijo med ljudmi nepotrjene govorice, da je učitelj Sottosantija v Vrhpolju pri Vipavi iz zasebnih sporov ubil svojega brata, italijanskega finančnega stražnika Rastellija v Koprivšču pa da sta iz maščevalnosti ustrelila dva fašista.

Italijansko oboroževanje na morju

Rim, 3. januarja. AA. Po uradni statistiki ministrstva za mornarico so leta 1930. zgradili v Italiji sedem novih križark, šest podmornic, enega izvidnika in dve torpedovki. Mnoge druge gradnje so še v teku.

„Jugoslavija želi mir brez vsake zahrbtne misli“

Izjava Nj. Vel. našega kralja dopisniku „Petit Parisien“ - Jugoslavija je prežeta z voljo po miru in po napredku - Neomajna hvaležnost vladarja in naroda napram Franciji

Pariz, 3. januarja. AA. Posebni dopisnik »Petit Parisien«, ki je prehodil Balkan, opisuje kralja Karola, kralja Borisa in kralja Aleksandra. O Nj. Vel. kralju Aleksandru pravi, da stremi vladar Jugoslavije zlasti za tem, da ohrani edinstvo države in naroda, kar mu je najdragocenejše. Dopisnik je imel priliko biti v Beogradu sprejet od Nj. Vel. kralja Aleksandra, pri čemer je dobil od njega tele informacije:

Jugoslavija, in jaz smem govoriti v njenem imenu, je prežeta z dvojno voljo: z voljo po miru in z voljo po napredku. Mi želimo miru z vsemi svojimi sosedi brez vsake zahrbtne misli in bi hoteli dan za

dnem izboljševati svoje mednarodne odnose. Glede notranjega napredka smem reči, da mi ta napredek želimo s prav toliko volje kakor želimo tudi zunanji napredek, na čemer tudi delamo. Ali ste videli Beograd in sijajne uspehe, ki smo jih dosegli? Čez Donavo in Savo se grade mostovi, zemlja se osušava in grade se pristanišča. Naša prestolnica, ki je bila nekoč samo siromašna turška vas, leta 1918 pa kup ruševin, je ponovno vstala in predstavlja simbol našega poleta v napredek in simbol energije za delo, ki preveva ves narod.

Po kratkem premolku je kralj ganjen vstal in rekel: Ali bi zabeležili, da jaz ni-

kdar ne pozabim, da se imamo za ono, kar je danes naša domovina, zahvaliti neomajnemu prijateljstvu Francije, ki je bila od prvega dne vojne zvesta zaveznica Srbiji. Da ne bom pozabil hvaležnosti Franciji, katere poglavarji so me tako priščno sprejeli, in g. Poincaréju, ki mu tako iskreno želim okrevanja. Zapišite, da sem bil srečen, ko sem mogel na kraju, ki je bila prej turška trdnjava, odkriti spomenik slave vaši republiki, in to odkritje je odjeknilo v vseh naših srcih. Moj mali sin princ Peter je ponosen kakor sem ponosen tudi jaz, da je s sedmimi leti dobil veliki križ Legije časti.

Grški ministrski predsednik na Dunaju

Svečan sprejem na kolodvoru — V imenu vlade ga je pozdravil dr. Schober

Dunaj, 3. januarja. d. Grški ministrski predsednik Venizelos je danes opoldne s svojo soprogo došel na Dunaj, kjer so ga na severnem kolodvoru oficijelno sprejeli. V prejšnji dvorni čakalnici, ki je bila s cvetjem okrašena, so se zbrali k sprejemu med drugim podkancelar in zunanji minister dr. Schober, glavni tajnik za zunanje zadeve Peter, v zastopstvu zveznega predsednika pisarniški ravnatelj Löwenthal, soproga grškega poslanika na Dunaju Mme Sactouris, dalje osebo grškega poslanstva, vodja policijskega ravnanstva dr. Brandl in drugi.

Ministrski predsednik Venizelos je stopil iz salonskega vagona z grškim poslanikom na Dunaju, ki mu je bil šel nasproti, in z avstrijskih legacijskim tajnikom Jordanom. Pri izstopu je Venizelosa priščno pozdravil dr. Schober. Govoril je francosko in je

izrekel dobrodošlico grškemu predsedniku vlade v Avstriji.

Venizelos se je zahvalil za pozdrav ter je v svojih prvih besedah izrazil nado, da bo njegov poset na Dunaju pripomogel, da postanejo odnosi med obema narodoma še priščnejši. On dela v resnici le miro-ljubne posete. Soproga grškega poslanika je izročila Venizelosovi soprogi krasen šopek cvetja iz belih in rdečih rož z modro-belimi trakom. Grška kolonija je priredila Venizelosu viharne ovacije.

Venizelos je nato odšel v hotel Imperial, kjer se nastani za svojega bivanja. Po kratkem času je Venizelos posetil zveznega kancelarja dr. Enderja, podkancelarja dr. Schobra in zveznega predsednika Miklasa. Zvezni predsednik je izročil grškemu ministrskemu predsedniku veliki častni znak za zasluge za avstrijsko republiko.

Krvavi izoredi in spopadi v Porurju

Policija rabi strelno orožje — Ena oseba mrtva, več težko in lažje ranjenih — Spopadi med stavkajočimi in nestavkajočimi delavci

Essen, 3. januarja. d. Položaj stavkanja v Porurju se napram večer ni kaj prida spremenil. Da bi divje stavke kaj ponehale, se še ni dalo spoznati. V ozemljih rudniške revirja Moers in Hambori, kjer so največ stavkali, se je število stavkajočih še za nekaj zvišalo. Na raznih mestih je došlo do spopadov, ker komunistična stavkovna centrala razvija silno agitacijo. Posebno močna je agitacija v okolici Repelena, kjer je prišlo do spopadov med policijo in med množico. Policija je morala v silobranu uporabiti strelno orožje, pri čemer je bil zadet neudeležen železniški čuvaj, ki je na poti v bolnico umrl. Težje ali lažje ranjenih je

bil še 6 drugih oseb. V okolici rova Rhein-baben je množica na policijo metala kame-nje in streljala, tako da je bila policija prisiljena tudi sama streljati, pri čemer sta bili dve civilni osebi težko ranjeni.

Essen, 3. januarja. d. Pri rovu Neumühl je bilo pri spopadu med delavci in policijskimi delavci več oseb ranjenih. V rov Wilhelm je moglo delovno moštvo iti na delo v jamo le ob močni zaščiti policije. Pri rovu Zollverein je morala policija v gasilstvo posredovati. Tudi pri rovu Joahim je prišlo do kaljenja miru. Tam so napadli s kamenjem in je bilo treba priklicati ojačenje.

Važna pogajanja med Francijo in Anglijo

Veliko francosko posojilo angleški industriji — Angleško-francoska finančna antanta — Možnost sodelovanja Nemčije

Pariz, 3. januarja. AA. V političnih krogih so izzvale veliko zanimanje trdovratne vesti, da se vrše med francoskimi in angleškimi finančnimi strokovnjaki pogajanja za veliko francosko posojilo angleški industriji. Posojilo bi dala Francoska banka z garancijo Angleške banke. Politični krogi naglašajo, da bi pomenjalo to posojilo francosko-angleško gospodarsko zblizanje, ki bi bilo ogromnega pomena za svetovni in gospodarski položaj ter bi gospodarsko sodelovanje Anglije in Francije tudi politično izpremenilo sedanje stanje v Evropi. Politični krogi naglašajo, da je na

zadnji seji razorožitvene komisije angleški delegat nenadoma sprejel francosko tezo in da ni izključeno, da je bil ta čin angleškega delegata posledica gospodarskega sporazuma med Anglijo in Francijo. Če francoski listi so pred kratkim pisali o možnostih angleško-francoske finančne antante ter poudarili, da je Francija pripravljena sodelovati za gospodarsko obnovo Evrope. Listi naglašajo, da obstaja upanje, da bo sodelovala pri tej akciji tudi Nemčija, in da se bo to sodelovanje udeležilo tudi v Zenevi.

Boj za film »Na zapadu nič novega« v Avstriji

Na Dunaju so predstave dovoljene — Narodni socijalisti pripravljajo izgrede, da izsilijo prepoved filma

Dunaj, 3. januarja. d. Boj za Remarquejev film »Na zapadu nič novega« se od dne do dne poostruje. Kakor znamo, zvezna vlada filma sicer ni prepovedala, ker spada zadeva v pristojnost deželnih vlad, pač pa je priporočala deželnim vladam, naj film prepovedajo. Kot prva je sledila temu priporočilu zvezne vlade vorarlberška vlada in je film za Vorarlberg prepovedala. Danes je policijsko ravnanstvo v Linču na podlagi nekega odloka gornje-avstrijske deželne vlade prepovedalo za danes namenovano predvajanje filma pred povabljenimi gosti. Prepoved je policija utemeljevala s tem, da so bile k predstavi povabljene tudi osebe, ki niso članikarji in tudi nimajo nobenega javnega značaja. Prireditelji predstave so vložili pritožbo proti prepovedi.

Dunaj, 3. januarja. d. Na Dunaju sta se do sedaj vršili dve novinarski predstavi Remarquejevega filma. Za danes je bila napovedana tretja predstava za povabljene goste. Nemški narodni socijalisti so v oko-

lici Apolonovega gledališča, kjer naj bi se film predvajal, sklicali tri demonstracije zborovanja. Oni hočejo izzvati izgrede, da prisilijo policijsko ravnanstvo k prepovedi predvajanja Remarquejevega filma. Ni znano, kako bo dunajsko policijsko ravnanstvo na to reagiralo. Do sedaj je odredilo za zgodnje večerne ure obsežne varnostne ukrepe v okolici Apolonovega gledališča.

Umor sovjetskega kurirja

Varšava, 3. januarja. AA. Po poročilu iz Varne je bil na mali železniški postaji v bližini poljske meje umorjen sovjetski diplomatski kurir. Potovalec je iz Moskve v Varšavo. Kurirja je ubil agent Čeke. Kurirja so osumili, da je hotel odnesti v inozemstvo važne politične listine.

Nova stavka v Angliji

London, 3. januarja. AA. Pogajanja med zvezo delavcev in podjetniki tekstilne industrije v Manchesteru so se razbila. Včerajšnji sestanek je trajal pet ur. Delavci so izjavili, da bodo stopili v stavko v ponedeljek.

Slava osrednje matice vojnih sirot

Beograd, 3. januarja. AA. Pod visokim pokroviteljstvom Nj. kraljevskega visočanstva prestolonaslednika Petra proslavi Osrednja matica vojnih sirot jutri 4. t. m. svojo slavo in društvenem domu v Beogradu. Danes dopoldne je priredila uprava Matice v Vaznesenski cerkvi svečano spominsko slavo vsem svojim, v vojni padlim članom.

Brat japonskega cesarja v Beogradu

Beograd, 3. januarja. l. Danes ob 10'38 sta prišla iz Italije v Beograd japonski princ Takamatsu in njegova soproga Kikuko. Spremljala ju je suita 12 oseb, poslanik Fuita in častni japonski konzul g. Milutin Stanojević, ki je sprejel princa na naši meji.

Na postaji so visoke goste sprejeli Nj. Vis. knez Pavle in knezinja Olga z dvorskimi damami, nadalje minister dvora Jeftić, prometni minister Radivojević in drugi. Po predstavah je dvorna dama g. Lozanić izročila princesi Kikuko krasen šopek rdečih cvetlic, nakar so se odpeljali z avtomobili v hotel »Srpski kralj«, kjer so gostom rezervirali apartament. Visoki gostje ostanejo v Beogradu dva dni, nakar bodo nadaljevali svojo turnejo.

Sestanek Zaleski - Venizelos

Varšava, 3. januarja. AA. O sestanku med Venizelosom in poljskim ministrom za zunanje zadeve Zaleskim je bil izdan komuniké, ki ugotavlja, da obstaja med obema državama popolno soglasje o obli politiki. Med obema državama bo v najkrajšem času sklenjena pogodba o arbitraži in pomirivih. Nadalje sta oba državnika ugovarila, da vztrajata na miru in točni izvršitvi pogodb.

Predsednik grške vlade Venizelos je odpotoval na Dunaj.

Nove določbe o samoupravnih cestah

Beograd, 3. januarja. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra za gradnje in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta podpisal in objavil zakon o izpremembah in dopolnitvah k zakonu o samoupravnih cestah z dne 8. maja 1929. z novimi izpremembami in dopolnitvami dne 5. septembra 1929. in 30. maja 1930.

§ 1. — § 12. se izpremeni in se glasi: Glavno pravico trase za izvršitev novih popravil obstoječih cest in elementov za izdelavo načrtov odobrava za banovinske ceste prvega reda minister za gradnje, za banovinske ceste drugega reda in za občinske ceste pa ban. — § 2. Poslednji odstavek § 38 se izpremeni in se glasi: Obvezanci, ki so pozvani na delo in njihovi namestniki niso podvrženi zakonu o zavarovanju delavcev. — § 3. Na koncu § 40 pride nov odstavek, ki se glasi: To delo lahko obvezanci osebno odpravijo, plačajo ali pa dajo v delo posebnemu namestniku v zmislu čl. 38 tega zakona. Osebno delo je dovoljeno tudi osebam do 60. leta, nadomeščanje pa osebam iste hiše in do izpolnjenega 16. leta. — § 4. V petem odstavku § 67 stopi na mesto besed »pristojna banska uprava« minister za gradnje. — § 5. Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč, ko se razglasi v »Službenih novinah«. Tisti dan izgube veljavo vsi zakoni, uredbe in predpisi, ki nasprotujejo odredbam tega zakona.

Otvoritev turkestanke železnice

Moskva, 3. januarja. AA. Na novega leta dan je bila otvorena železniška proga, ki veže Sibirijo s Turkestanom in železniško omrežje Turkestana z onim v Sibiriji.

Eksplzija na hodniku ban-ske uprave v Zagrebu

Zagreb, 3. januarja. AA. Danes ob 14. se je v pritličnem hodniku banske palače v Zagrebu pripetila eksplozija, ki je poškodovala nekaj vrat in razbila več oken. Razen te gmotne škode ni bilo žrtv. — Ker je bil danes v banski upravi sprejeman dan za občinstvo, sodijo, da je razstrelivo v obliki majhnega zavojčka prinesla neka oseba na hodnik in ga tam pustila.

Velika železniška nesreča v Angliji

London, 3. januarja. AA. Opoldanski ekspres na progi Edinbourg—London je skočil pri postaji Carlisle iz tira. Ubite so bile štiri osebe ter 12 ranjenih.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 3. januarja. d. Večerna vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: Južno vreme bo trajalo še naprej, pretežno močno oblačno. V Južnih Alpah nagnenje k padavinam, temperatura okrog ničle.

